

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะแทรกซ้อนที่ตับประเมินโดยวิธีแบบไม่รุกราน ในกลุ่มผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบซี ในโรงพยาบาลศรีสะเกษ

รัชศักดิ์ พลับพลึง, วท.บ.¹

บทคัดย่อ

การติดเชื้อ Hepatitis C Virus (HCV) เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ตับ ภาวะพังผืดที่ตับ ตับแข็ง และนำไปสู่ มะเร็งตับ การตัดขึ้นเนื้อตับ เป็นวิธีการมาตรฐานสำหรับการประเมินภาวะแทรกซ้อนที่ตับ อย่างไรก็ตาม เป็นวิธีที่รุกราน มีความเสี่ยง การประเมินแบบไม่รุกราน รวมถึงการใช้ดัชนีทางชีวเคมี เช่น FIB-4 Index และ APRI ตลอดจนเทคนิคการสร้างภาพ เช่น Ultrasound FIB-4 Index และ APRI เป็นดัชนีที่คำนวณได้ ง่ายจากผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการทั่วไป วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่า FIB-4 Index และ APRI กับผลการตรวจ Ultrasound ตับของผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบซี ในโรงพยาบาลศรีสะเกษ เป็นการศึกษาแบบ ย้อนหลัง คือผู้ที่ได้รับการตรวจ Anti HCV และให้ผลบวกมีผลตรวจทางชีวเคมี Aspartate aminotransferase (AST) Alanine aminotransferase(ALT) Platelet count ผล ultrasound ตับ และเข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลศรีสะเกษในช่วง วันที่ 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยชายมีจำนวนมากกว่าผู้ป่วยหญิงในทุกกลุ่ม ผู้ป่วยที่มีอายุ 56-65 ปี มีสัดส่วนของ ผู้ป่วย ตับแข็ง และ มะเร็งตับ สูงที่สุด ความสัมพันธ์ค่าระหว่าง FIB-4 Index กับผลการตรวจ Ultrasound มี ความสัมพันธ์กัน ($p<0.05$)

สรุปผลค่า APRI และ FIB-4 Index ที่สูงขึ้นมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของภาวะตับแข็งและมะเร็งตับ APRI และ FIB-4 มีความไวและความจำเพาะอยู่ในระดับปานกลาง ควรใช้ APRI และ FIB-4 Index ร่วมกับข้อมูลทางคลินิก อื่น ๆ และการตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติมเพื่อความแม่นยำในการประเมินภาวะแทรกซ้อนที่ตับ

คำสำคัญ: ไวรัสตับอักเสบซี (HCV), APRI, FIB-4 Index, อัลตราซาวนด์

¹ นักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ E-mail: r.plubplung@gmail.com

Factors associated with liver complications assessed using non-invasive methods in a group of hepatitis C infected patients in Sisaket Hospital

Ratchasak Plubplung, B.Sc.¹

Abstract

Hepatitis C Virus (HCV) infection is a cause of liver complications, including liver fibrosis, cirrhosis, and hepatocellular carcinoma. Liver biopsy is the gold standard method for assessing liver complications. However, it is an invasive procedure with risks. Non-invasive assessments, including biochemical indices such as the FIB-4 Index and APRI, as well as imaging techniques such as ultrasound, are used. The FIB-4 Index and APRI are indices that can be easily calculated from common laboratory test results. Objective: to study the relationship between FIB-4 Index and APRI values and liver ultrasound findings in Hepatitis C Virus patients at Sisaket Hospital. This was a retrospective study of individuals who tested positive for anti-HCV and had biochemical tests for aspartate aminotransferase (AST), alanine aminotransferase (ALT), and platelet count, as well as liver ultrasound results, and who received treatment at Sisaket Hospital between October 1, 2023, and September 30, 2024.

The study results showed that there were more male patients than female patients in all groups. Patients aged 56-65 years had the highest proportion of cirrhosis and liver cancer. There was a correlation between FIB-4 Index values and ultrasound findings ($p < 0.05$). There was a correlation between APRI values and ultrasound findings ($p < 0.05$).

In conclusion, higher APRI and FIB-4 Index values are associated with an increased risk of cirrhosis and liver cancer. APRI and FIB-4 have moderate sensitivity and specificity. APRI and FIB-4 Index should be used in conjunction with other clinical data and additional diagnostic tests for accurate assessment of liver complications.

Keywords: Hepatitis C Virus (HCV), APRI, FIB-4 Index, Ultrasound

¹ Medical Technologist, professional level, Sisaket Hospital, Sisaket Province, E-mail: r.plubplung@gmail.com